

типу, яка проявляється у здатності до співчуття, емоційного відгуку, співпереживання і забезпечує гарне емоційне залучення, формування тісного зв'язку з клієнтом, може стати фактором ризику, тому для фахівців з розвинутою емпатією важливо мати доступ до ресурсів, які надають емоційну підтримку, та методів запобігання вигоранню. Крім того, необхідно забезпечити, на нашу думку, регулярні супервізії (а де є можливість, й інтервізії) і навчання техніці емоційного дистанціювання та емоційного регулювання для уникнення емоційного вигорання.

1. Погрібна А. О. До питання про емоційне вигорання в професіях суб'єкт-суб'єктного типу. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Психологічні науки»*. 2016. Вип. 1. Т. 1. С. 76–80.
2. Maslach C., Schaufeli W. B., Leiter M. P. Burnout. *Annual Review of Psychology*. 2001. V. 52. P. 397–422.
3. Maslach C., Leiter M. P., Jackson S. E. Making a significant difference with burnout interventions: Researcher and practitioner collaboration. *Journal of Organizational Behavior*. 2012. № 33. P. 296–300.

Віталій ПОКАЙЧУК

завідувач кафедри
вогневої підготовки
Дніпровського державного
університету внутрішніх справ
(м, Дніпро, Україна)
кандидат юридичних наук, доцент
<https://orcid.org/0000-0003-2983-4634>

ВОГНЕВА ПІДГОТОВКА ПРАВООХОРОНЦІВ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ: ГЕНДЕРНІ, ТЕХНОЛОГІЧНІ ТА БЕЗПЕКОВІ АСПЕКТИ

В умовах воєнного стану питання забезпечення національної та міжнародної безпеки набувають особливої актуальності. Одним із ключових елементів підготовки майбутніх правоохоронців є вогнева підготовка, яка сприяє підвищенню рівня професійної готовності, формуванню навичок володіння зброєю та забезпеченню ефективного виконання оперативно-службових та службово-бойових завдань. Водночас у сучасному світі важливо враховувати гендерний аспект цієї підготовки, адже забезпечення рівних можливостей для чоловіків і жінок у правоохоронній діяльності є невід'ємною складовою демократичного суспільства.

Основним напрямом розвитку вогневої підготовки працівників Національної поліції України є пошук засобів і методів, а також ефективних шляхів удосконалення вмінь і навичок, спрямованих на приведення якості професійної підготовки до сучасних вимог. Класичною основою вогневої майстерності здавна вважалися вміння застосовувати зброю. У 80 % випадків застосовувати зброю доводиться в умовах поганої видимості, іноді в темряві, що виключає класичне прицільне ведення вогню. Важливими є також набуття і вдосконалення навичок ведення вогню в засобах індивідуального захисту (бронежилетах), використання укриття, тренування гнучкості тактики дій тощо. Така практика на сьогодні виникає при виконанні поліцейськими своїх повноважень на всій території держави, особливо в нічний час, на блокпостах та в інших місцях, де забезпечується охорона та захист територіальної цілісності України [2].

Слід звернути увагу на те, що вогнева підготовка має суттєвий вплив на виконання службових обов'язків. Вона є необхідною складовою професійної підготовки, яка дозволяє забезпечити ефективне виконання поліцейських функцій.

Відповідно до вимог Положення про організацію службової підготовки працівників Національної поліції України одним із основних завдань службової підготовки є підвищення рівня знань, умінь, навичок та професійних якостей поліцейських з метою забезпечення їх здатності до виконання завдань з охорони прав і свобод людини, протидії злочинності, підтримання публічного (громадського) порядку та безпеки [5].

У свою чергу, з метою вивчення поліцейським основ стрільби з вогнепальної зброї, правомірного її застосування (використання) та вдосконалення навичок безпечного поводження з нею, швидкісної та влучної стрільби по нерухомих і рухомих цілях, з різних положень, в обмежений час, в русі тощо в рамках опанування вогневої підготовки передбачається:

- вивчення матеріальної частини зброї, її тактико-технічних характеристик, заходів безпеки при поводженні з нею, а також порядку і правил її застосування та використання;
- формування та вдосконалення у поліцейських практичних навичок умілого та безпечного поводження з вогнепальною зброєю (швидкісне діставання пістолета з кобури та приведення його в бойову готовність, виконання пострілу, усунення затримок при стрільбі тощо);
- виконання прийомів швидкісної стрільби в різних умовах, з різних положень, з перенесенням вогню по мішенях тощо;
- відпрацювання нормативів з вогневої підготовки [5].

Навчання повинно бути практично спрямованим (не менше 80 відсотків загального навчального часу з цього виду підготовки) [5].

Окрему увагу слід приділити гендерним аспектам вогневої підготовки, адже інтеграція жінок у правоохоронні органи вимагає адаптації навчальних програм до їхніх фізіологічних особливостей, а також створенню рівних умов для професійного розвитку. Хоча фізична підготовка та навички володіння зброєю є стандартними вимогами для всіх поліцейських, деякі методики тренувань потребують модифікації, щоб забезпечити комфортне й ефективне навчання для представників обох статей. Зокрема, у багатьох країнах, що впроваджують сучасні підходи до вогневої підготовки, акцент робиться на тактичній стрільбі, розвитку координації та швидкості реагування замість традиційного фокусування на фізичній силі. Це дає змогу жінкам і чоловікам на рівних умовах оволодівати необхідними бойовими навичками. Досвід країн НАТО та ЄС свідчить, що спеціалізовані тренування, спрямовані на психологічну стійкість та тактичне мислення, значно підвищують ефективність вогневої підготовки незалежно від гендерної приналежності.

Крім того, варто звернути увагу на забезпечення правоохоронців відповідним екіпіруванням, адаптованим до їхніх фізичних параметрів. Наприклад, стандартні моделі бронежилетів або зброї можуть бути менш зручними для жінок, що впливає на ефективність їхніх дій у критичних ситуаціях. Відповідне технічне оснащення та персоналізовані тренування сприятимуть підвищенню рівня безпеки та професійної підготовки всіх працівників поліції.

Сучасну вогневу підготовку важко уявити без інновацій, які допомагають сформувати в поліцейських стійкі знання алгоритмів (моделей) застосування та використання зброї на місці події та навички стрільби під час виконання оперативно-службових та службово-бойових завдань [1, с. 24]. Більш детально та повно отримати певні навички дозволяють тренажери. Вони надають змогу без використання озброєння та боєприпасів отримати необхідні знання та навички, практичне відпрацювання яких потребує певних матеріальних засобів: полігонів, спеціальної матеріальної бази тощо. Так, наприклад, у межах викладання дисципліни «Вогнева підготовка» тренажери вже успішно використовуються. Застосування стрілецьких тренажерів є основним напрямом під час підготовки здобувачів вищої освіти закладів із специфічними умовами навчання [4, с. 67].

У контексті міжнародного співробітництва та спільних військових навчань використання таких технологій може допомогти стандартизувати підготовку поліцейських з різних країн, що сприятиме більш ефективному використанню їхнього потенціалу у веденні бойових дій. Також спільна підготовка за допомогою симуляторів ведення вогню та віртуальних тренажерів може зменшити ризик травмування поліцейських та забезпечити більш реалістичні умови для тренувань [3].

Таким чином, вогнева підготовка є невід'ємною складовою професійної діяльності сил сектора безпеки та оборони, особливо в умовах воєнного стану, коли питання забезпечення національної безпеки набувають критичної важливості; сприяє формуванню необхідних навичок володіння зброєю, розвитку тактичного мислення та здатності діяти в екстремальних ситуаціях. Окрему увагу слід приділити гендерним аспектам підготовки, що передбачає створення рівних умов для навчання та адаптацію методик з урахуванням фізіологічних особливостей поліцейських.

Запровадження інноваційних технологій, таких як тренажери та віртуальні симулятори, значно підвищує ефективність навчального процесу, дозволяючи опанувати

необхідні навички без зайвого ризику. Застосування сучасних підходів до вогневої підготовки, що відповідають міжнародним стандартам, сприятиме вдосконаленню системи професійного навчання правоохоронців, підвищенню їхньої боєздатності та ефективності у виконанні службових завдань. Це, у свою чергу, стане важливим чинником зміцнення національної та міжнародної безпеки.

1. Мислива О. О., Бодирев Д. А. Вогнева підготовка: інновації vs. традиції. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2021. № 1 (110). С. 23–28.

2. Плахотний А. П. Вогнева підготовка як основа службово-бойової діяльності поліцейських в сучасних умовах воєнного стану. *Актуальні проблеми службово-бойової діяльності сил сектору безпеки і оборони України в умовах воєнного стану : матеріали Регіон. наук.-практ. конф.* (м. Дніпро, 30 черв. 2022 р.). Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2022. С. 62–63.

3. Покайчук В., Поливанюк В., Фурса В., Зубець О. Методичні рекомендації щодо використання Інтерактивного мультимедійного лазерного тиру «Рубін-У» під час проведення сценарно-орієнтованих занять з дисциплін «Тактико-спеціальна підготовка» та «Вогнева підготовка». Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2021. 64 с.

4. Поливанюк В. Д., Федченко Т. К. Використання стрілецьких тренажерів для підготовки майбутніх поліцейських. *Актуальні проблеми службово-бойової діяльності сил сектору безпеки і оборони України в умовах воєнного стану : матеріали Регіон. наук.-практ. конф.* (м. Дніпро, 30 черв. 2022 р.). Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2022. С. 67–68.

5. Про затвердження Положення про організацію службової підготовки працівників Національної поліції України : наказ МВС України від 26.01.2016 № 50. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0260-16#Text>.

Василь ПОЛИВАНЮК*
професор кафедри
тактико-спеціальної
підготовки, кандидат
юридичних наук, доцент

Дмитро ТІНІН**
старший викладач кафедри
тактико-спеціальної
підготовки

Володимир ТИМОФЄВ***
старший викладач кафедри
вогневої підготовки

*<https://orcid.org/0000-0003-3295-4434>

**<https://orcid.org/0000-0002-8593-1706>

*** <https://orcid.org/0000-0002-6805-8933>

(Дніпровський державний університет
внутрішніх справ, м. Дніпро, Україна)

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ В УКРАЇНІ: РІЛЬ ПОЛІЦЕЙСЬКОГО НА ПОЛІ БОЮ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

З початком повномасштабного військового вторгнення країни-агресора досить потужно та широко розповсюджується інформація про необхідність залучення Національної поліції України до виконання бойових завдань на полі бою з огляду на їхнє вміння тримати зброю. Однак багато хто забуває про створені зведені бригади, які складаються з особового складу поліцейських. Насамперед мова йде не тільки про спецпризначенців, але й звичайних поліцейських, які до такого моменту виконували звичайну повсякденну службово-оперативну роботу.

Загострення проблеми забезпечення національної безпеки України за її основними напрямками зумовлено появою нових і посиленням традиційних зовнішніх загроз